

ACC. N:R M. 14541: 1-7.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Frans Mårtensson, Brantvik*
Härad: *Järestad* Berättare: " "
Socken: *Ö. Möbbelöv* Berättarens yrke: *f. d. lantbr.*
Uppteckningsår: *1958* Född år *1877* i *Ö. Möbbelöv*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Majstäng, majträd och lövhjulor. s. 1-3.
Ramsor och småbarnslekav. s. 4-7.

Lll F 46

" 53

Majstäng

ACC. N. R. M. 14541:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Box 46

Man har brukat och brukar fortfarande klä
majstäng i min hemtrakt. Bruket går så långt
tillbaka i tiden, att ingen nu levande minns när
det började. Samma majstäng användes i regel
inte varje år, vanligen skaffades ny för året och
användes därtill någon lång och lämplig spira,
som man fick lag i inom byn. Trädslaget var van-
ligen fur. Nog satte man en viss ära i att ha så
stor stäng som möjligt och så vackert klädd
som möjligt. Större majstänger kunde vara en
10-12 mt. höga. Det var byns unga män, som kväl-
len före midsommarafton började laga hand om
blivande majstäng genom att då spika torsträ-
det på så att den stängen var färdig att kläda
innan midsommaraftons kväll. Klädelsen av
stängen utfördes av byns unga flickor med
hjälp av de unga männen, som hjälpte till
med att skaffa blommor och annat grönt.

1)

Majstång

ACC. NR. M. 14541:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET

LUND

Vid resandet av stängen, grävdes ett $\frac{1}{2}$ mt. djupt hål i marken. Vid nedläggandet av stängen lieri stodo de minsta barnarna och styrde med stängen medan de längre och kraftigare barna fattade om stängens topp och reste den under hurra-rop. Sedan stängen rests, dansades kring den till ett par smålåttoner till dragspelsmusik.

Majstången fick stå kvar med sin klädd till mörkaste efterföljande lördag och söndag då det dansades kring den på nytt. Därefter togs den ned och avkläddes och kanske förvarades i något fall till nästa midsommar. Något öppet möte från prästerskapet eller frireligiösa sammanslutningar, har inte förmärkts. Ibland har inte majstångsresandet varit belagt med böter.

2) Timmerhamns stad brukar, sedan 13:ä 14:ä år tillåta resa majstång på Tjörnedals ägor, en mycket vacker natur, ett till kusten, en 5 km. nordt från

Kajstäng

ACC. N:R M. 14541:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET

LUND

staden. De första åren var det Fornminnesföre-
ningen, som stod för arrangemangen, och de
voro avsedda för allmänheten. Här uppträdde
nationalklädda danslag med spelmän. Festen
började vid fyrtiden och avslutades vid tiotiden
med andaktsföreläsning av någon av ortens prästmän.
Turnera är det Ehrenbergs läder som har hand om
midssommarfesten där och den är mest avsedd
för fabrikenes arbetare och stadens ungdomar.
Festen att åka dit i lövade vagnar, förekommer
fortfarande. Det var rätt allmänt för 50 år sedan,
att man lovade till midssommar i prydnadsseff-
te och även i magiskt-kunde förekomma.

3)

Ramsor och barnlekar

ACC. N:R M. 14541: 4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 53

Nå det skulle lekas gömme användes följande
räkneramsor för bestämmande av vem som skul-
le stå först, till ex. Ena bena knapp ut du slapp.

Nå en räknade och pekade fri på ordet slapp
tills endast en återstod, som då fick stå först.

En annan räknerramsa löt så här: Erlan bär-
lan Esike desike sägel i maka kuckel i kaka
Erlan bär lan biff buff buff du skall stå.

En annan ramsa: Elle lulle vi nu är du fri.

Jag tror att dessa ramsor användas fortfarande
bland skalungdom. En omtykt barnlek var att
ett lag om några stycken ställde knyttrivarna
i upprätt ställning ovanpå varandra, så var
det någon äldre ledare som började med att
sticka sin högra hands pekfinger i öppning-
en mellan summen och pekfingret på över-
sta handen, gjorde så några runda rörelser
med sitt pekfinger medan han yllrade

"Barra barra äpple slå toppen av" slog så till
översta handen så ^{den} föll ifrån, höll på så tills
alla händerna voro undanstagna, under det
att munterheten steg för varje undanstagen
hand. Denna lek räknades inte som pantlek.

Draga handskar, var också en omtyckt lek. Man
brukade då i ett lag om några stycken lägga
händerna växelvis med handflatan ovanpå
varandra, varpå den som hade sin handflata
underst drog den till sig och räknade ett, för
nästa deltagares hand räknades två, tills man
kom till tolf, den som fick detta nummer på
sin hand ansågs ha vunnit leken. En lek med
mötter i vilken även äldre ungdommar gär-
na deltog, gick så till, ett lag om några
personer satsade allt efter överenskommelse,
ett antal mötter, varefter, i tur och ordning, en i
laget vände ryggen till, medan någon i laget

pekade på en nöt, varefter den som vänt rygg fick
börja plocka till sig nötter tills han lade fing-
rarna på den utpekade nöten, då det var slut
med plockandet och en annan i laget fick
värda rygg och så försöka lyckan. Skede man
så otusen att börja med den utpekade nöten
blev det mycken munterhet. När barnet fick
rida ranka på någon äldres knä, sjöngs denna
visan: Rida rida ranka, hästen heter Blanka,
vart ska vi rida, första oss en piga, vad skall
hon heter, sköna Margaretha, varpå lekaren lyf-
te på knät, medan han höll säkert tag i barnet
och ropade: "högt upp i kungens land" vilket
väckte den lilles förljusning. Enida sin näsa
mot barnets ansikte och kyssa det, brukades
mycket av mödrar. Mindre vanligt var att
barnen kyssit sina föräldrar till avsked.
6) Torkade gäshalen förkoren som leksaker för

Barn. Vid svinslakt tillvaratogs urinblåsan,
som valkades mellan 2 tegelstenar för att himnan
skulle bli tunn och kunna fänjas ut så myc-
ket som möjligt när man sedan blåste upp
den, sedan man först stoppat en hand full
ärter i denamma. När så blåsan lockat bra
och man skakade den, blev det ett smattran-
de ljud som roade barnet.

P. J.

Går det inte att ordna att meddelaren får
lämna portofolia svar?